

Toskaveiðusteðgurin

Íslenska ríkisstjórnin hefur boðað landsstýrinum frá, at frá 10. september sleppa færoysku trolararnir ikki at veiða tosk undir Íslandi uttan sum hjáveði (10% av lastini hvønn túrin). Bæði færoyskir og íslenskir myndugleikar skulu hava eftirlit við, at hetta verður hildið, og trolararnir fáa nú bert loyvi til ein túr í senn. Orsøkin til, at íslendingar taka hetta stig, er at toskaveiðan hevur verið ov stór í ár, fyrst og fremst hjá teirra egnu skipum. Færoysku skipini sleppa tí bert at fiska rud, tað er m.a. hýsa og upsi.

725 tons hvør

Teir fimm færoysku trolararnir, sum royna undir Íslandi, hava fingið 725 tons av ósløddum toski hvør í hesum veiðarárinum (19. mars 1977 — 18. mars 1978). Tað er landsstýrið, sum hevur ásett hesa kvotu, samstundis sum tað fleiri ferðir hevur heitt á reiðararnar um at leggja dent á at fiska rud, soleiðis at heildartoskakvotan (8000 tons) ikki verður uppfískað, áðrenn kvotan av øðrum fiskasløgum (9000 tons) er liðug. Hetta hendi í fjór, og tá noyddist íslandsfiskiskapurin at støða longu seinast í november. Umframt teir fimm trolararnar royna færoyskir linubátar undir Íslandi, men snellubátarnir høvdu bert veiðiloyvi til 1. september

Farnir uppum

Sum áður nevnt hava trolararnir fingið 725 tons av toski í part. Tølini um íslandsveiðuna (til 1. september) hjá trolarunum eru hesi:

	toskur	annað	tilsamans
Froyur	750	360	1110
Hallarklettur	710	640	1350
Mýlingur	800	480	1280
Polarborg I	610	630	1240
Polarborg II	375	905	1280
	3245	3015	6260

Mýlingur kom mánadagin við uml. 70 tonsum, harav meginparturin var rudur.

Sambært tølum frá 1. september eru higartil 5700 tons veidd av toskakvotuni og 6450 tons av hini kvotuni. Tað sæst av tølunum omanfyri, at Mýlingur hevur fiskað ov nógv av toski. Aksel Hansen sigur, at boðini frá landsstýrinum vóru, at kvotan var 725 tons av sløddum fiski, tvs. tað sama sum góð 800 tons av rundum. Atli Dam, lögmaður, sigur hinvegin, at tað ongantíð hevur verið talan um annað enn 725 tons í rundum fiski.

SOSIALURIN hevur biðið reiðararnar á teimum fimm færoysku trolarunum, sum royna undir Íslandi, um eina viðmerking til íslensku avgerðina:

Heri Jensen:

Noyðast í heilum at spyrja, hvat nú?

Heri Jensen skilur væl støðuna hjá íslendingum, og hann heldur tað vera eitt gott tekin, at teir biðja okkum um at gevast við toskaveiðuni, og ikki seta tað fram sum eitt krav. Íslensku trolararnir hava eisini fingið forboð fyri at veiða tosk, so tað hevði verið undarligt hjá íslensku fiskimonnum at sæð færoyingar og aðrar útlendingar framvegis fiska tosk. Heri Jensen heldur, at tað er umráðandi at halda vinargæði við íslendingar, soleiðis at vit kunnu hava toskakvotuna har framvegis og møguliga fáa eina størri kvotu seinni.

Froyur undir Føroyum

Froyur roynir nú á landleiðini. Hann fór út næst seinasta týskvöld, men hann hevur litið og onki fingið. Meðan illveðrið var, royndi hann á Nólsoybanka og leygardagin fekk hann 200 kassar. Heri Jensen sigur, at enn er ikki endalig støða tikin til, hvar Froyur skal fiska í vetur. Um hann framvegis onki fær undir Føroyum, kemur hann inn og fer so til Íslands um viku-skiftið. Heri Jensen sigur

seg hava spurt skiparar, um tað ber til at fiska soleiðis, at bert 10% av fiskinum í trolinum er toskur. Teir siga, at hetta letur seg gera, men tað kann vera torført at finna leiðir, har bert rudur er.

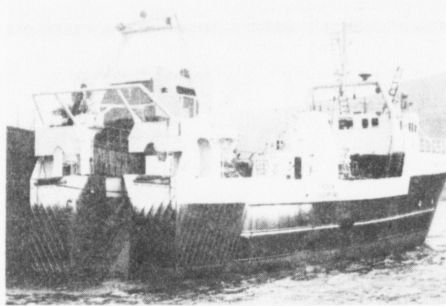
Óvissan

Visur tað seg ikki at ganga undir Íslandi, kemur Froyur aftur undir Føroyar at royna. Heri Jensen heldur, at í mun til saltfiskabátarnar hava isfiskabátarnir fingið litlar sømdir frá landsstýrinum. Tað er vónleyst at leggja nakrar ætlanir um rakstur av einum isfiskatrolara, tí teir fáa bert fiskiloyvi fyri stutt tíðarskeið í senn, og nú bert fyri ein túr. Vit noyðast tí í heil-

um at spyrja, hvat nú? sigur Heri Jensen. Tað eru hóast alt isfiskabátarnir, sum skapa arbeiði uppi á landi, leggur hann afturat.

Froyur fiskar til Lyn-

frost í Runavík. Hann hevur higartil í ár veitt 1350 tons til eitt virði uppá slakar 3,5 mill. kr. Hann var fyrst fyra túrar undir Føroyum, áðrenn hann fór til Íslands í vár.

Froyur. Roynir í lótni undir Føroyum

Aksel Hansen:

Frægari at fiska rud enn at leggja trolararnar

Aksel Hansen, stjóri, sigur, at báðir trolararnir hjá teimum, Hallarklettur og Mýlingur, fara at gera ein royndartúr eftir rud undir Íslandi. Hann heldur, at tað fer at bera til at fiska rulla last, uttan at meira enn 10% er toskur. Men miseydnast hesin túrin, fara trolararnir helst undir Føroyar at royna. Hetta er einasti møguleikin fyri bils, um ikki okkurt nýtt hendir í fiskiveiðumálunum.

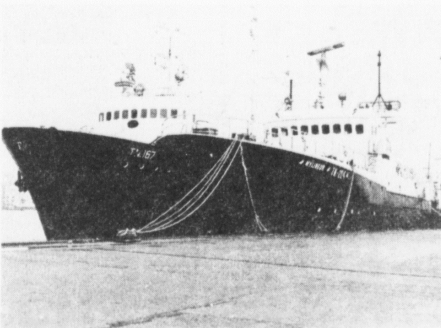
Skilja støðuna hjá íslendingum

Aksel Hansen sigur viðari, at áheitanin frá íslensku stjórnini kom ikki heilt óvæntað. Hann sigur seg skilja hesa støðuna, sum íslendingar hava tik- ið, og tað er ongin grund til at vera vónsvikin, tí vit fáa toskin aftaná nýggjár. Annars sigur Aksel Hansen, at báðir trolararnir higartil hava roynt at fiska rud, men hann held-

ur, at toskakvotan uppá 725 tons, sum hvør trolari hevur fingið frá landsstýrinum, varð ásett ov seint. Hetta skuldi verið gjørt, longu tá veiðuárið byrjaði 19. mars

Kunna ikki vera trolararnar fyrri uttan

Hallarklettur og Mýlingur hava fiskað uml. 1500 tons hvør í ár, tvs. fyrri einar 4 mill. kr. í part. Teir vóru eystanfyri ein túr í januar, og síðani lógu teir í meira enn ein mánaða, áðrenn teir fóru til Íslands. Mýlingur kom undan Íslandi mánadagin, og Hallarklettur kemur í morgin. Spurdur um nakrar ætlanir eru um at selja annan ella báðar trolararnar, sigur Aksel Hansen, at teir kunna ikki vera trolararnar fyrri uttan, tí hesir fiska 40% av ráfiskinum, sum Bacalao fær. Í oktober skal Hallarklettur til Noregs, har hann skal hava nýggj spol ísett.

Mýlingur og Hallarklettur. Teir eru ómissandi fyri Bacalao, sigur reiðarin, Aksel Hansen

Jákup Joensen:

Ísfiskatrolararnir áttu at fingið kvótuna eystanfyri

Jákup Joensen heldur ikki, at tað fer at bera til at fiska fulla last, uttan at meira enn 10% av veiðuni er toskur. Hann vil tí meta, at trolararnir noyðast at koma heim við 40–50 tonsum hvørja ferð. Teir ætla kortini at senda báðar Polarborgirnar til Íslands fyrri at vita um hesar metingarnar eru rættar. Ein annar møguleiki er so at royna eftir svartkalva á djúpum vatni. Trolararnir finga væl av svartkalva eina tíð í vár.

Ætlaðu at royna árið út á Eysturlandinum

Polarborgirnar hava higartil roynt á Eysturlandinum og tað var eisini ætlanin, at tær skuldu fiska har, tað sum eftir er av árinum. Á Eysturlandinum fæst helvt um helvt rudur og toskur. Hinvegin hava hinir trolararnir roynt á Halanum, og har fæst næstan bara toskur, sigur Jákup Joensen. Hann leggur afturat, at teir hava lagt dent á at spara toskin eftir áheitan frá

landsstýrinum. Sum stóðan nú er vorðin, ræður um at taka toskin, tá hann fæst størstur. Nú ræður um at fiska krónur og ikki tons, sigur Jákup Joensen.

Bróta sín egna sáttmála

Jákup Joensen sigur, at hetta seinasta útspælið frá íslendingum kom óvæntað. Tað skuldi eittast at vera ein áheitan frá teirra síðu, men tað var eitt krav. Íslendingar ha-

Framhald á síðu 4